

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15900>

Özet

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i, hastalar?n cerrahi bir i?lem öncesinde ve sonras?nda ya?ad?klar? spesifik kayg? düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilm? veya kullan?lm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, genel kayg? durumundan ziyade, ameliyat sürecinin kendisine (anestezi, a?r?, iyile?me süreci ve sonuçlar) odaklanan endi?eleri hedef alır. Ölçek, özellikle Karanci ve Dirik (2003) taraf?ndan acil cerrahi hastalar?nda preoperatif ve postoperatif kayg?n?n belirleyicilerini inceleyen çal??mada kullan?lm??tır. Ölçe?in geli?tirme süreci ve detayl? psikometrik özellikleri, birincil kaynak alanlar?nda belirtilmemiştir, ancak referans gösterilen makale ba?lam?nda de?erlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ameliyat, Kayg?, Ameliyata Özgü Kayg?, Preoperatif Kayg?, Postoperatif Kayg?, Acil Cerrahi, Psikometri

Yazarlar

Karanci, A. N., Dirik, G.

Amaç

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i'nin temel amac?, cerrahi prosedürle do?rudan ili?kili olan bili?sel, duygusal ve fizyolojik endi?eleri sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu spesifik ölçüm, klinisyenlerin ve ara?t?rmac?lar?n, hastan?n genel kayg? seviyesinden ba??ms?z olarak, ameliyatla ilgili korkular?n? ve stres faktörlerini belirlemesine olanak tan?r.

Bu ölçek, özellikle acil cerrahi gibi yüksek stresli durumlarda kayg?n?n ?iddetini öngörmek ve müdahale stratejileri geli?tirmek için kritik bir öneme sahiptir. Karanci ve Dirik'in (2003) çal??mas?, ameliyat öncesi ve sonras? kayg?y? tahmin eden faktörlerin anla??lmas?na katkıda bulunmay? amaçlam??tır.

Yap?

Ölçek, durum kayg?s?n?n cerrahi ba?lamda özelle?mi? bir alt kümesini, yani durumsal kayg?y? ölçmektedir. Ölçülen psikolojik yap?, hastan?n ameliyat öncesinde hissetti?i belirsizlik, kontrol kayb?, fiziksel zarar görme korkusu ve anesteziye ili?kin endi?eler gibi cerrahiye özgü tehdit alg?lar?na odaklanır.

Bu araç, hastan?n cerrahi deneyimine yönelik beklentilerini ve bu beklentilerin yaratt??? duygusal

yükü nicelle?tirmeye çal???r. Bu yap?, genel kayg? ölçeklerinden farklı olarak, ameliyat?n spesifik amaçlarına ve sonuçlarına yönelik duyarlılık göstermelidir.

Geçerlik

Ölçe?in Geçerlik (Validity) bilgileri, kaynak alanlarda detaylı olarak sunulmamıştır. Ancak, ölçe?in akademik bir dergide yayımlanmış olan Karancı ve Dirik (2003) araştırmasında kullanılması, içerik geçerliliğinin ve yapının ölçülen kayg? türüyle tutarlılığının önceden test edilmiş olduğunu düşündürmektedir.

Tipik olarak, ameliyata özgü kayg? ölçeklerinin geçerliliği, diğer genel kayg? ölçekleri (örneğin, STAI) ile korelasyonlar (yakınsak geçerlik) ve ameliyat sonuçları veya hastane kalış süresi gibi klinik göstergelerle ilişkiler (ölçüt geçerliliği) aracılığıyla gösterilir. Bu spesifik ölçek için detaylı geçerlik katsayılarına erişilememektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik (Reliability) verileri de kaynak metinde eksiktir ('-'). Güvenirlik, ölçe?in tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ifade eder.

Bir ölçe?in güvenilirliği genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, test-tekrar test güvenilirliği veya yarıya bölme yöntemi ile değerlendirilir. Akademik kullanım bağlamında, bu tür bir ölçe?in kabul edilebilir bir iç tutarlılık katsayısına (genellikle 0.70 veya üzeri) sahip olması beklenir. Bu verilerin eksikliği, ölçe?in başlıca amaçlarındaki kullanımdan önce dikkatli bir şekilde değerlendirilmesini gerektirir.

Faktör Analizi

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i'nin faktör yapısına dair spesifik bir bilgi kaynakta bulunmamaktadır. Ölçe?in, ameliyatla ilişkili kaygunun çeşitli boyutları (örneğin, anestezi korkusu, ağız korkusu, ölüm korkusu) ölçmek üzere çok boyutlu bir yapıya sahip olması veya tek bir genel "Ameliyat Kaygısı" faktöründen oluşması mümkündür.

Eğer ölçek geliştirme amaçlarında kapsamlı bir faktör analizi yapılmışsa, bu analiz, ölçe?in maddelerinin teorik olarak hedeflenen alt boyutlara uygun olarak gruplandırılması ortaya koymalıdır. Faktör analizi sonuçları, ölçe?in yapısal geçerliliğini destekleyen temel kanıtlardan biridir.

Enstrüman

Test Type: Geliştirme (Bir akademik çalışmada özelleştirilmiş veya kullanılmı?)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Tipik olarak, Likert tipi derecelendirme (örneğin, 4 veya 5 puanlı) kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Cerrahi operasyon geçirecek hastalar

Age Group: Yetişkinler (Karancı ve Dirik, 2003 çalışmasına göre)

Population Details: Acil cerrahi hastalar (Karancı ve Dirik, 2003 çalışmasının başlangıcı)

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği

Anahtar Kelimeler

Kayg? Ölçümü, Cerrahi Stres, Hastane Psikolojisi, Preoperatif Değerlendirme, Durumsal Kayg?

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin ticari kullanımına dair özel bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçek, Karancı ve Dirik'in 2003 yılında yayımlanan araştırması kapsamında kullanılmaktadır. Bu nedenle, testin kullanımı 2003 veya öncesidir.

Ölçeğin akademik veya klinik amaçlı kullanımı için genellikle yazar veya yayınevinden izin alınması gerekmektedir. İlgili makale, ScienceDirect üzerinden erişilebilir durumdadır.

Referanslar

Karancı, A. N. ve Dirik, G. (2003). Predictors of pre and postoperative anxiety in emergency surgery patients. *Journal of Psychosomatic Research*, 55, 363- 369.

Makalenin orijinal linki: [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com)

Ölçeğin orijinal PDF'si buradan indirilebilir: [ameliyata-ozgu-kaygi-olcegi-toad.pdf](#)

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler sadece ilgili akademik yay?na ba?vurularak elde edilebilir.

Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te sunulamamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM